

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1507

29/10/2021

ქ. თბილისი

გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშსა და გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმაზე რეკომენდაციების გაცემის შესახებ

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიამ, განაშენიანების გეგმის პროექტსა და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშზე რეკომენდაციების მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოადგინა გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიში (სგშ-ის ანგარიში), გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის პროექტი და არატექნიკური რეზიუმე.

გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმასა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის განცხადებაზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2020 წლის 30 დეკემბრის №2-1259 ბრძანებით გაიცა სკოპინგის დასკვნა, რომლითაც განისაზღვრა სგშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი.

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიში, განაშენიანების გეგმის პროექტი და თანდართული დოკუმენტაცია, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ შესაბამისად, განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე, ქ. ლანჩხუთის ადმინისტრაციული ერთეულის ტერიტორიაზე და მუნიციპალიტეტის მერიის ვებგვერდზე.

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიში მოიცავს ინფორმაციას, როგორც დამგეგმავი ორგანოს შესახებ, ასევე სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებით გათვალისწინებული პროცედურებისა და დოკუმენტით განსაზღვრული ღონისძიებების თაობაზე.

სგშ-ის ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია სტრატეგიული დოკუმენტის შესახებ, მისი მომზადების საფუძველი და მიზნები, განხორციელების არეალი. ასევე, აღნიშნული დოკუმენტი განხილულია სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან მიმართებით, როგორებიცაა გურიის რეგიონის განვითარების სტრატეგია 2014-2021 წლებისთვის, საქართველოს ტურიზმის სტრატეგია 2025, მუნიციპალიტეტის დონეზე არსებული „სანაპირო სოფელ გრიგოლეთის მდგრადი განვითარების ინტეგრირებული გეგმა“ და სხვა.

დოკუმენტი მოიცავს ინფორმაციას როგორც დამგეგმავი და უფლებამოსილი ორგანოების შესახებ, ასევე სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებით გათვალისწინებული პროცედურების თაობაზე, მათ შორის საზოგადოების მონაწილეობის მექანიზმზე.

დოკუმენტის თანახმად, გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის მიზანია აღნიშნული საკურორტო-სარეკრეაციო ზონისთვის საჭირო პირობების შექმნა, კერძო და საჯარო ინტერესების მაქსიმალური დაახლოება, ლანდშაფტის დაცვა და შემდგომი განვითარება. დოკუმენტის შექმნა და დამტკიცება მიზნად ისახავს, რომ აღნიშნული გეგმარებითი ერთეული წარმოადგენდეს ზღვისპირა საკურორტო-რეკრეაციული დასახლებების მაღალი სტანდარტებისა და საუკეთესო პრაქტიკის რეალიზების ერთ-ერთ მაგალითს.

განსახილველი ტერიტორია მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში, გურიის რეგიონში, კოლხეთის დაბლობის ტერიტორიაზე, შავი ზღვის სანაპიროზე. გრიგოლეთის სანაპირო ზოლი გადაჭიმულია მალთაყვადან (ქ. ფოთი) მდ. სუფსის შესართავამდე. სოფელ წყალწმინდას ყვავილნარის უბანი მდებარეობს სუფსის შესართავის მარცხენა ნაპირზე, ზღვის სანაპიროზე და ვრცელდება მუნიციპალიტეტის სამხრეთ საზღვრამდე. გრიგოლეთი და ყვავილნარი შეადგენენ იმ არეალს, რომლისთვისაც შემუშავდა განაშენიანების გეგმა. გრიგოლეთის ზოლს აღმოსავლეთიდან ვაკე და დაბალმთიანი ტერიტორია, ჩრდილოეთიდან-მდინარე ფიჩორი და პალიასტომის ტბა, სამხრეთიდან მდ. სუფსა, ხოლო დასავლეთიდან შავი ზღვა ესაზღვრება.

გეგმარებითი არეალის ფართობია 369 ჰა. თუმცა აღნიშნულია, რომ უშუალოდ გეგმა არ იზღუდება გეგმარებითი ერთეული საზღვრებით და ფუნქციურ-გეგმარებითი საჭიროების შემთხვევაში სცილდება მას. დოკუმენტის თანახმად, სუფსის თემში წარმოდგენილია 7 დასახლება - მოსახლეობის რაოდენობა თითოეულ მათგანში მერყეობს 53-დან 974 მოსახლემდე. გრიგოლეთის მოსახლეობის რაოდენობა არის 286, რაც თემის მოსახლეობის 8.8%-ია. გრიგოლეთში ფუნქციონირებს კერძო და მცირე საოჯახო სასტუმროები. გრიგოლეთში მდებარეობს ასევე ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის საზღვაო კვლევითი ცენტრი.

განაშენიანება მთელ სიგრძეზე მიუყვება სანაპირო ზოლს, ხოლო უდიდეს ნაწილში, განაშენიანების შუა ხაზში გადის საავტომობილო გზა ს-2. საავტომობილო მაგისტრალის გადატვირთულობის მიუხედავად, ავტომობილების გამონაბოლქვი შედარებით ნაკლებია, რადგანაც გამონაბოლქვი სწრაფად იფანტება ზღვიდან მონაბერი ქარის საშუალებით, თუმცა ხმაურის გავრცელების დონე აჭარბებს რეგლამენტირებულს როგორც დღისით, ისე ღამით. გრიგოლეთის ზღვისპირა ზოლის განაშენიანება სტიქიურად, დაგეგმვის პროცესის გარეშე მიმდინარეობს. განაშენიანდა პლაჟის პირველი ზოლი, შემცირდა გამწვანებული ტერიტორიები, არსებული განაშენიანების შიგა ქუჩების ქსელი არასრულფასოვანია და ჩამოუყალიბებელი. დახასიათებულია ბუნებრივი მახასიათებლები, ჰიდროგრაფია, კლიმატი, მეტეოროლოგია, ხმაური, ჰაერის ხარისხი, აღნიშნულია საკანალიზაციო ქსელისა მუნიციპალური ნარჩენების პრობლემები და გეოსაფრთხეები. გრიგოლეთი უშუალოდ ესაზღვრება კოლხეთის ეროვნული პარკის იმნათის უბანს, სადაც გრიგოლეთის ტორფნარი მდებარეობს. აღნიშნული არეალის ფარგლებში მდებარეობს ზურმუხტის ქსელის ტერიტორია.

გრიგოლეთისა და ყვავილნარის ტერიტორია დაფარულია მრავალწლოვანი ფიჭვნარით. ზღვის სანაპირო ზოლი წარმოადგენს სამკურნალო თვისებების მქონე მაგნიტური ქვიშის პლაჟს. ზღვის სიღრმე მცირე, ნაპირიდან 30 მ-ის მანძილზე არ აღემატება 0,8-1,2 მ-ს.

დოკუმენტის თანახმად, კურორტ გრიგოლეთსა და ყვავილნარში არ არსებობს ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემა. სასმელად და სამეურნეო მიზნით ძირითადად გამოიყენება ინდივიდუალურად მოწყობილი ჭები და ჭაბურღილები. გრიგოლეთში არ ფუნქციონირებს საკანალიზაციო კოლექტორი. მდინარეებში ასევე უკონტროლოდ ხვდება საყოფაცხოვრებო ნარჩენი. საკურორტო ზოლში არ არსებობს სათანადოდ მოწყობილი ინფრასტრუქტურა. ნარჩენების გატანა ყოველდღიურად ხდება, თუმცა რეგულარულად ვერ სუფთავდება სანაპირო ზოლი.

ყურადღება გამახვილებულია ისეთ პრობლემებზე, როგორცაა ზღვის დაბინძურება, მჭიდრო და ქაოტური განაშენიანება, რომელთა გამოც რამდენიმე ადგილას შეზღუდულია ზღვასთან მისასვლელი. საკვლევი ტერიტორიის მთელ სანაპირო ზოლს მიუყვება ფიჭვნარი, რომელიც ბევრგან განადგურებულია არასწორად დაგეგმილი მშენებლობების გამო. მოჭრილი ფიჭვების ადგილას უსისტემოდაა აშენებული კერძო სახლები. აღნიშნულია, რომ გრიგოლეთის მაგნიტური ქვიშიანი სანაპიროს 80%-მდე მდ. სუფსის ჩამონატანით არის ფორმირებული, ხოლო მდ. სუფსიდან დიდი რაოდენობით ინერტული მასალის ამოღება აზიანებს ამ პროცესს. ამასთან, აღნიშნულია რომ სანაპიროს მონაკვეთის საკურორტო ღირებულებებზე ზეგავლენა იქონია განხორციელებულმა ნაპირდაცვითმა ღონისძიებებმა (მსხვილფრაქციული მასალის ჩაყრა). დაზუსტებულია, რომ ნაპირდაცვა განაშენიანების გეგმის ფარგლებში არ განიხილება, თუმცა საკითხის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, განხილული და წარმოდგენილია ინფორმაცია ჩატარებული ნაპირადგენითი სამუშაოების შესახებ. აღნიშნულია 2020 წლის ივლისის დასაწყისში, სავარაუდოდ, ევტროფიკაციის შედეგად გამოვლენილი ზღვის „ყვავილობის“ ეპიზოდი ფოთი-გრიგოლეთის მონაკვეთზე.

განხილულია ზღვის დაბინძურება და სანიტარია, კლიმატის ცვლილების საკითხები. დოკუმენტაციაში განხილულია გარემოს სხვადასხვა კომპონენტზე, მათ შორის, ატმოსფერულ ჰაერზე გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის განხორციელებით გამოწვეული ზეგავლენა, ასევე განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი და გარემოსდაცვითი ღონისძიებები.

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედების კუთხით, განაშენიანების გეგმა მიმართულია ატმოსფერულ ჰაერზე ავტოტრანსპორტით, ასევე, სუფსის ტერმინალის ოპერირებით გამოწვეული ზემოქმედების შემცირებისკენ, ასევე, დაგეგმარების პროცესში „მწვანე“ პროექტირების პრინციპების ინტეგრირებისაკენ.

ალტერნატივების ნაწილში განხილულია სივრცითი გეგმარების ორი ალტერნატივა და მესამე, ნულოვანი ალტერნატივა, რომელიც გულისხმობს არეალის არსებულ მდგომარეობაში დატოვებას.

ალტერნატივა 1-გრიგოლეთის სასპორტო-სარეკრეაციო კლასტერი სუფსის შესართავთან: იპოდრომი; გოლფ-კლუბი; ჩოგბურთის ღია და დახურული კორტები; ერთიანი ავტოსადგომი; ქვიშის სასპორტო მოედნები ყვავილნარში; სათავგადასავლო პარკი ფიჭვის კორომებში; იახტ-კლუბი და საზღვაო სამგზავრო ნავსადგური; საწყლოსნო პარკი გრიგოლეთის ტბაზე; საცხოვრებელი კომპლექსი ინფრასტრუქტურით გრიგოლეთის სამხრეთით; მაღლივი სასტუმრო-კომპლექსი „სუფსის კონცხი“; აკვასპა; ჰიდროპარკი; პარკინგები; „მწვანე“ გზები სანაპიროს/პლაჟის გასწვრივ; ხელოვნური არხების „ლურჯი“ ჰიდროქსელი ხმელეთზე; ახალი საქვეითო ხიდი სანაპიროზე; ქარის ენერჯის დანადგარები ზღვაში (დაახლოებით 1 კმ მანძილზე); კემპინგი ტუალეტებით, წყლით და ა.შ.; ავტოტრეილერების კემპინგი ყვავილნარში (წყალკანალიზაციით, ელ. მომარაგებით,

განათებით), საშუალო კლასის სასტუმრო და ასევე საფესტივალო სივრცე ყვავილნარში; სატრანსპორტო კავშირი (ს-2) და მისი ალტერნატივები; მშენებარე ავტომაგისტრალი (ს-1).

ალტერნატივა 2-გრიგოლეთის სასპორტო-სარეკრეაციო კლასტერი სუფსის შესართავთან: საცხენოსნო ცენტრი იპოდრომის ნაცვლად; უარის თქმა გოლფ-კლუბზე; უარის თქმა ჩოგბურთის ღია და დახურული კორტების მოწყობაზე; ავტოსადგომები დისპერსიული განაწილებით; ქვიშის სასპორტო მოედნები ყვავილნარში; სათავგადასავლო პარკი ფიჭვის კორომებში; ნავმისადგომის მოწყობა ადრე არსებულის რეაბილიტაციის გზით; საწყლოსნო პარკი გრიგოლეთის ტბაზე; საცხოვრებელი კომპლექსი ინფრასტრუქტურით გრიგოლეთის სამხრეთით; იმავე პროფილისა და ტევადობის მაგრამ „დაბალი-მჭიდრო“ განაშენიანების სასტუმრო-კომპლექსი „სუფსის კონცხი“; აკვასპა; ჰიდროპარკი; პარკინგები; „მწვანე“ გზების ქსელი; ხელოვნური არხების „ლურჯი“ ჰიდროქსელი ხმელეთზე; არსებული საავტომობილო ხიდის გამოყენება საქვეითო ხიდისთვის; ქარის ელექტროსადგურების განთავსება ზღვაში (დაახლოებით 1 კმ მანძილზე); კემპინგი შესაბამისი ინფრასტრუქტურით; ავტოტრეილერების კემპინგი ყვავილნარში (წყალკანალიზაციით, ელემენტარული მოწყობით, განათებით); საშუალო კლასის სასტუმრო და ასევე საფესტივალო სივრცე ყვავილნარში; სატრანზიტო-სატვირთო ნაკადების გადამისამართება; მშენებარე ავტომაგისტრალი (ს-1).

აღნიშნულია, რომ გარემოსდაცვითი ზემოქმედების თვალსაზრისით უპირატესი გეგმარების მე-2 ალტერნატივაა. ალტერნატივები შედარებულია ცხრილის სახით, სადაც შეფასებულია თითოეული მათგანის პოტენციური ზემოქმედება და რანჟირების დონეების განსაზღვრით ჩამოყალიბებულია ზეგავლენის რისკები.

ასევე ჩამოთვლილია კონკრეტული საქმიანობების ალტერნატივებიც. მაგალითად, მნიშვნელოვანი საკითხია გრიგოლეთის ტერიტორიაზე საერთაშორისო მნიშვნელობის სატრანზიტო საავტომობილო გზის მონაკვეთის პრობლემის გადაჭრა. შემოთავაზებული და დეტალურად განხილულია მისი გადაწყვეტის რამდენიმე გზა.

გეგმით შემოთავაზებულია გრიგოლეთისა და ყვავილნარის წყალმომარაგების, წყალარინებისა და სანიაღვრე სისტემის კონცეპტუალური გადაწყვეტილება, რაც გულისხმობს წვერმაღალას რეზერვუარიდან გრიგოლეთისკენ წყალსადენის მილის და გრიგოლეთიდან შეკვეთილის გამწმენდი ნაგებობისკენ კანალიზაციის მილის გატარებას. ჩამდინარე წყლების შეგროვების, ტრანსპორტირების და გაწმენდის ალტერნატივის სახით განიხილება იმავე მასშტაბის მალთაყვის ახალ გამწმენდ ნაგებობაზე დაერთობა, რაც სავარაუდოდ დაზუსტდება გეგმის დამტკიცების ეტაპისთვის.

წარმოდგენილია საბაზისო კვლევები შემდეგი მიმართულებებით: ბიომრავალფეროვნება; ფლორა; ფაუნა; ნიადაგები; წყალი; კლიმატური ფაქტორები; ბუნებრივი და კულტურული მემკვიდრეობა; ლანდშაფტები; მატერიალური აქტივები; გეოსაფრთხეები; მოსახლეობა; ადამიანის ჯანმრთელობა; აღნიშნული ფაქტორების ურთიერთქმედება.

შემოთავაზებულია უსაფრთხო გარემოს შექმნის გზები და აღნიშნულია, რომ ტურისტულ-სარეკრეაციო პროექტები მდგრადი განვითარების პრინციპებზე დაყრდნობით უნდა განხორციელდეს. უსაფრთხო გარემოსთვის საჭიროა მაგალითად, ავტომაგისტრალზე სიჩქარის შეზღუდვა, შუქნიშნებისა და ქვეითთა გადასასვლელების მოწყობა. სასურველია „მწვანე არქიტექტურის“ ხერხებით მოეწყოს საქვეითო და ველობილიკები.

აღნიშნულია, რომ არსებული და ახალი დასახლებები და საქმიანობები იწვევს ნარჩენების წარმოქმნას, რაც თავისთავად მოითხოვს მათ სათანადო შეგროვებას და შემდგომ მართვას. მნიშვნელოვანია მინიმუმაციის პრაქტიკის დანერგვა სანაპიროს (მოწყვლად) არეალებში. განსაკუთრებულ საფრთხეს წარმოადგენს სანაპიროს და წყალშემკრები აუზის დაბინძურება საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით, რაც საბოლოოდ ზღვისა და პლაჟის ნარჩენების სახით გამოვლინდება სანაპიროზე. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ურნების და კონტეინერების დაცლა საკურორტო სეზონზე ყოველდღიურად მიმდინარეობს, თუმცა რეგულარულად ვერ სუფთავდება სანაპირო ზოლი და პლაჟი. განსაკუთრებით დანაგვიანებულია სანაპირო ზოლი მდ. სუფსის მიმდებარედ. გრიგოლეთის საკურორტო ზონიდან და დასახლებული პუნქტიდან სისტემატურად ხდება საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა ურეკის ნაგავშემკრებზე, საიდანაც ნარჩენების გატანა და განთავსება ნაგავსაყრელზე ხდება.

აღნიშნულია, რომ სასურველია სამომავლოდ დეტალური კვლევის ჩატარება მუნიციპალური საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის შესახებ არსებული მდგომარეობის შეფასებისა და შედეგების გასაანალიზებლად, რათა ახალი პრიორიტეტების მიხედვით განახლდეს ნარჩენების მართვის გეგმა. დამატებითი კონსულტაციები უნდა გაიმართოს ყველა დაინტერესებულ მხარესთან, განსაკუთრებით ტურისტულ ზონებად მოაზრებულ ტერიტორიებზე. მიუხედავად იმისა, რომ ძირითად პრობლემას საყოფაცხოვრებო ნარჩენები წარმოადგენს, საწარმოო ნარჩენების მართვაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, მით უმეტეს, როცა სამომავლოდ იგეგმება სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული პროექტი, რაც თავისთავად საწარმოო ნარჩენების გაზრდას გამოიწვევს.

ყველა არსებულ წინაპირობაზე დაყრდნობით, განსაზღვრულია როგორც უარყოფითი, ისე დადებითი ზემოქმედებები, რომლებიც შეფასებულია დაბალ, საშუალო და მაღალ კატეგორიებად. ზემოქმედების ანალიზი წარმოდგენილია ცხრილის სახით და განსაზღვრავს ყოველი თითოეული აქტივობისთვის სავარაუდო ზემოქმედების ხარისხს, როგორც მოწყობის, ასევე ოპერირების დროს.

სტრატეგიული დოკუმენტის დანერგვით გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების ან შერბილების ღონისძიებათა გეგმაში გაწერილია საჭირო ღონისძიებები, მითითებულია მათ შესრულებაზე პასუხისმგებელი უწყებები, ასევე მითითებულია შესრულების სავარაუდო ვადები.

როგორც უკვე აღინიშნა, დოკუმენტში განაშენიანების გეგმის ფარგლებში ნაპირდაცვა არ განიხილება. თუმცა, საკითხის აქტუალურობიდან გამომდინარე, აღწერილია ის ღონისძიებები, რაც ჩატარდა და გულისხმობდა მსხვილი ფრაქციების ნაპირზე დაყრის პროცესებს. აღნიშნულთან დაკავშირებით სამინისტროს მოსაზრებაა, რომ სანაპიროზე არსებობს პლაჟების წარცხვის პრობლემა, რომლის გადაწყვეტაც მნიშვნელოვანია განაშენიანებისთვის. შემოთავაზებული სანაპიროს განვითარების სამი შესაძლო ალტერნატივიდან N1 ზედმეტად გადატვირთულია, შესაბამისად შეირჩა N2, თუმცა აღნიშნული ალტერნატივის შემთხვევაშიც საკმაოდ ინტენსიურად არის ათვისებული სანაპირო, განსაკუთრებით მდ. სუფსას შესართავთან მდებარე ტერიტორიები. პროექტში განხილული არ არის ყველაზე მთავარი - პლაჟები და მათი არსებობისათვის აუცილებელი პირობები. პროექტში აღნიშნულია, რომ გრიგოლეთში ჩატარებულ, ნაპირდაცვითი ღონისძიებების პროცესში სანაპიროზე შემოტანილია მდინარეების კალაპოტებში მოპოვებული დამრგვალებული ქვის მასალა - კაჭარი. დასახლებულია წლები 1999, 2002, 2003, 2007, 2012, 2016, 2019, 2020, „როდესაც ტარდებოდა მსხვილფრაქციული მასალის ჩაყრა, რომლის გავლენა ასეულობით მეტრზე

ვრცელდებოდა”. ჩაყრის მოცულობები 2016 წლიდან საშუალოდ 100 000 მ³-ს შეადგენს. საუბარია აგრეთვე შედარებაზე (ნულოვან ალტერნატივასთან) „საიდანაც ჩანს ძლიერი ზემოქმედებები ზღვის ბინადრებზე (სანაპიროს და ზღვის ფსკერის ჰაბიტატების დაზიანება) და ასევე ზემოქმედება სოციალურ, კულტურულ და ეკონომიკურ რესურსებზე, ასევე კურორტის პლაჟის შემადგენლობაზე (ქვიშის ნაცვლად მსხვილფრაქციული მასალა)“. საბოლოოდ გამოტანილია დასკვნა, რომ „მნიშვნელოვანი ზემოქმედებების და სოციალური მიუღებლობის პირობებში მხოლოდ და მხოლოდ ნაპირდაცვის ღონისძიებით სანაპიროს საფრთხეებთან გამკლავება (როგორებიცაა სანაპირო წყალდიდობები, ზღვის დონის აწევა, სანაპიროს დინამიკა) შეუძლებელია ზონირების და გეგმარებითი გადაწყვეტილებების გარეშე“.

აღსანიშნავია, რომ მხოლოდ მდ. რიონს გამოაქვს ქვიშა და მისი მოპოვება შეიძლება მხოლოდ ნაზადის კუნძულზე. ეს არის ლამის და ქვიშის ნარევი, სადაც უმეტესი წილი ლამია. ეს მასალა საჭიროებს გამორეცხვას და ქვიშის გამდიდრებას. მალთაყვადან გრიგოლეთში, ტალღებით შემოტანილი ქვიშის მოცულობა (მასალის ნაპირგასწვრივი ნაკადის მოცულობა) წელიწადში საშუალოდ შეადგენს 350 000 მ³ -ს და ეს მხოლოდ 1 წლის მომსახურებაა პლაჟის აღდგენის გარეშე. პლაჟის აღსადგენად საჭიროა ეს ციფრი გამრავლდეს ავარიული უზნის გრძივ მეტრებზე (ჩრდილოეთ გრიგოლეთში) და 200000 მ³ გრძივ მეტრზე სამხრეთ გრიგოლეთში. აღნიშნული ღონისძიების შესრულება (მოპოვება, გამდიდრება, ტრანსპორტირება და განთავსება) დიდ თანხებთანაა დაკავშირებული.

აღსანიშნავია, რომ პლაჟებზე მაგნეტიტის წყარო მხოლოდ მდ. სუფსაა, რომლის საშუალო წლიური პლაჟემქმნელი ჩამონადენი მხოლოდ 39 000 მ³ - ია წელიწადში, ხოლო მაგნეტიტის მოცულობის შეფარდება უბრალო ქვიშასთან არის 1: 60. ნიადაგის სიღრმეში განამარხებულია მრავალი ათასი წლის განმავლობაში დაგროვილი მაგნეტიტის ქვიშა. ის ქმნის ცნობილ მაგნიტურ ანომალიას და მისი მოპოვება შეუძლებელია. პლაჟებზე, დაგროვებული მაგნიტური ქვიშა ნაწილობრივ გატანილ იქნა პლაჟებიდან, ასევე აღსანიშნავია, ადამიანის ქმედებების შედეგად, გრიგოლეთის ცენტრალურ და სამხრეთ ნაწილში პლაჟებსა და სანაპირო ზვინულებზე უარყოფითი ზემოქმედება.

შემოთავაზებულია განაშენიანების გეგმით მოაზრებული ობიექტების სავარაუდო ტერიტორიების საკადასტრო მონაცემები. წარმოდგენილი აქტივობების ჩამონათვალი განაშენიანების გეგმაში წარმოდგენილია შემდეგი სახით:

1. სათავგადასავლო პარკი;
2. ქვიშის სასპორტო მოედნები;
3. ხელთქმნილი ჰიდროქსელი;
4. საცხენოსნო კლუბი იპოდრომით;
5. რეგიონული მასშტაბის სავაჭრო-საინფორმაციო ცენტრის მოწყობა;
6. ავტომაგისტრალი ს 1 (E-60);
7. ავტოსადგომი;
8. გოლფ-კლუბი;
9. საცხოვრებელი კომპლექსი;
10. აკვა/ვიკ პარკი (საწყლოსნო პარკი);
11. მწვანე გზები;
12. ჩოგბურთის ღია და დახურული კორტები;
13. მაღალი კლასის სასტუმრო და სპა;
15. საქვეითო ხიდის მოწყობა მდ. სუფსაზე;
16. კემპინგი;

17. საშუალო კლასის სასტუმრო ;
18. საფესტივალო სივრცე;
19. ავტოტრეილერების (მისაბმელი მობილური სახლების) პარკინგის მოწყობა.

აღნიშნულია, რომ გეგმარებითი არეალის განვითარება გამოიწვევს ისეთი გარემოსდაცვითი საკითხების გადაწყვეტის საჭიროებას, როგორებიცაა: ცვლილება მიწათდაფარულობასა და მიწათსარგებლობაში, ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედება, ვიზუალური ზემოქმედება და ლანდშაფტის ცვლილება, ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება, ნარჩენების წარმოქმნა, წყლისა და სანაპიროს დაბინძურება, წყლის რესურსებზე მოთხოვნის გაზრდა, ხმაური და სხვა, რაც აისახა სგშ-ის ანგარიშში.

სგშ-ის ანგარიშში შემოთავაზებულია დოკუმენტის განხორციელებისას მოსალოდნელი გარემოსდაცვითი და ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკების შემცირებისათვის მიმართული ღონისძიებათა გეგმა. მათ შორის:

- გარემოს დაცვის მუნიციპალური სამსახურის ჩამოყალიბება და გაძლიერება;
- მუნიციპალიტეტის გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის ჩამოყალიბება;
- გეგმარებითი არეალის პლაჟებისთვის „ლურჯი დროშის“ სტატუსის დანერგვა;
- სანაპიროს ჰაბიტატების დაცვა ბუნების ძეგლის სტატუსით და ზონირებით;
- კოლხეთის ეროვნული პარკის გრიგოლეთის ტერიტორიაზე დაზიანებული ტორფნარის აღდგენა;
- სუფსის ტერმინალის აღჭურვა ბალასტური წყლების მიმღები მოწყობილობით;
- სუფსის ტერმინალის განათების გადაიარაღება ბიომრავალფეროვნების დამცავი ილუმინაციის სისტემით;
- საბანაო წყლის მონიტორინგი და მონაცემების გამოქვეყნება;
- პლაჟების ნარჩენების მონიტორინგი და მონაცემების გამოქვეყნება;
- ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის ტიპისა და ადგილის შერჩევა და ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება;
- აქროლადი ორგანული ნაერთების ემისიების ზემოქმედების აღმოფხვრა (ტურისტული სეზონის დროს).
- მაგისტრალური გზის უსაფრთხოებისა და ზემოქმედების შემცირების ღონისძიებების პროგრამის შემუშავება და დანერგვა;
- მაგისტრალური გზის უსაფრთხოების გაზრდის და ხმაურის შემცირების ღონისძიებების შემუშავება და დანერგვა;
- სანაპირო ზოლის მართვის გეგმის შემუშავება;
- ზღვის ნაპირიდან 100 მეტრიანი „სეთბეკ“ ბუფერის აღსრულება.

დოკუმენტაციასთან დაკავშირებით სამინისტროს აქვს შემდეგი შენიშვნები:

1. ტერმინი „მუსონური ცირკულაციები“ საჭიროებს ცვლილებას, რადგან მუსონები, როგორც კლიმატური მოვლენა, შავ ზღვაზე არ ფიქსირდება. იქვე, ციტატა „ზაფხულში ყალიბდება ცხელი და ძალიან ნოტიო ამინდები“. საკვლევ რეგიონში ნალექების რაოდენობა 1900-2040 მმ.-მდე მერყეობს, რაც „ძალიან ნოტიო ამინდებს“ არ განსაზღვრავს.

2. ილუსტრაციაში „გეგმარებითი არეალის ქალაქმშენებლობის წინადადებები კონცეფციის მიხედვით“, არსებული 22 ობიექტიდან ლეგენდაში მხოლოდ 20 ობიექტია აღნიშნული.

3. დოკუმენტში მითითებულია, რომ მიმდინარეობს კოლხეთის დაბლობის დაცული ტერიტორიების „იუნესკოს“ ნომინაცია. 2021 წლის ივლისში UNESCO-ს მსოფლიო მემკვიდრეობის კომიტეტის 44-ე სესიაზე მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება ქართული ნომინაციის „კოლხეთის ტყეები და ჭარბტენიანი ტერიტორიები“ მსოფლიო ბუნებრივი მემკვიდრეობის სიაში შეტანის თაობაზე.

4. სგშ-ის ანგარიშში მოცემული გარემოს და ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებათა პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილ ქმედებათა, მათ შორის, აქროლადი ორგანული ნაერთების (აონ) ემისიების ზემოქმედების აღმოფხვრის ღონისძიებებთან დაკავშირებით, გაცნობებთ, სამინისტროს მიერ 1997 წლის სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე გაცემულია „სს „საქართველოს მილსადენის კომპანიას საქართველოს ფილიალის“ საექსპორტო ნავთობსადენის დასავლეთი მარშრუტის საქართველოს სახმელეთო მონაკვეთის, სუფსის ტერმინალისა და საზღვაო გადასატვირთი მოწყობილობის პროექტზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 24 მაისის #2-735 ბრძანება.

გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიში (სგშ-ის ანგარიში), გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის პროექტი და თანდართული დოკუმენტაცია განხილვის მიზნით გაეგზავნა საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს, სსიპ საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ ადმინისტრაციას და სსიპ წიაღის ეროვნულ სააგენტოს. საზოგადოების მხრიდან სტრატეგიული დოკუმენტის თაობაზე ან/და სგშ-ის ანგარიშზე წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში წარმოდგენილი არ ყოფილა.

დამგეგმავი ორგანოს ორგანიზებით, გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშის (სგშ-ის ანგარიში) და გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის პროექტის საჯარო განხილვა გაიმართა 2021 წლის 28 სექტემბერს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საქართველოს სივრცითი განვითარების ინსტიტუტის, ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები, სოფელ გრიგოლეთის მცხოვრებლები და სხვა დაინტერესებული პირები.

ამასთან, გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშსა (სგშ-ის ანგარიში) და გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის პროექტზე ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 21 ივლისის N2-1115 ბრძანების საფუძველზე შეიქმნა საექსპერტო კომისია, რომელმაც დოკუმენტაციის განხილვის შემდგომ წარმოადგინა საექსპერტო დასკვნა.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 27-ე მუხლის საფუძველზე,

გბრძანებ:

1. გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშსა და გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების გეგმის პროექტზე გაიცეს შემდეგი რეკომენდაციები:

- 1.1. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ I ან/და II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობების განხორციელების შემთხვევაში, დაცული იქნეს კოდექსით დადგენილი მოთხოვნები;
- 1.2. სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს სგშ-ის ანგარიშში მოცემული გარემოსდაცვითი აქტივობების, გარემოს და ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებათა პროგრამის (პასუხისმგებელი ორგანიზაციების/უწყებების დაზუსტებისა და განსახორციელებელი ქმედებების შეთანხმების შემდგომ) და გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით;
- 1.3. დოკუმენტში აღნიშნულია სანაპირო ქვიშიანი დიუნების (ზვინულების) როლზე, სადაც განვითარებულია სახეობები, რომლებსაც განსაკუთრებული ეკოსისტემური სერვისები გააჩნიათ, კერძოდ, ქვიშიანი დიუნების (ზვინულების) გამაგრება ეროზიულ-აბრაზიული პროცესებისგან. უნდა აღინიშნოს, რომ სანაპირო ქვიშიანი დიუნები (ზვინულები), რომლებიც ორი, პარალელურად მიმართული, ნაპირგასწვრივი ზვინულის შერწყმით არიან წარმოქმნილი, რთული პალეოგეომორფოლოგიური პროცესების შედეგადაა შექმნილი და მათი წარმოქმნა-ჩამოყალიბება დაკავშირებულია წარსულში შავი ზღვის ევსტატიკურ მოძრაობებთან. მდ. სუფსის შესართავიდან მდ. რიონის შესართავამდე სანაპირო ქვიშიანი დიუნები (ზვინულები) მორფოლოგიურად მეტ-ნაკლებად კარგადაა შემონახული. მდ. სუფსას შესართავის რაიონში ქვიშიანი დიუნების (ზვინულების) სიმაღლე 4-5 მ.-ს აღწევს და მალთაყვას არხის მიმართულებით 2-2,5 მ.-მდე დაბლდება. სანაპირო ქვიშიანი დიუნების (ზვინულების) ასეთმა მორფოგრაფიულ-მორფომეტრიულმა მახასიათებლებმა განაპირობა კოლხეთის დაბლობის სანაპიროს ლანდშაფტების და მათი ელემენტების მნიშვნელოვანი ნაწილის განვითარება (კოლხეთის დაბლობის სანაპირო ჭაობები, პალიასტომის ტბა და სხვ.) აქედან გამომდინარე, შავი ზღვის ქვიშიანი დიუნებს (ზვინულებს) უდიდესი ბუნებისდაცვითი ფუნქცია გააჩნიათ და მათი თუნდაც ფრაგმენტულად დეგრადირება მნიშვნელოვანი ზიანის მომტანი იქნება. მეტადრე, ახლანდელი განაშენიანებისა და გეგმით გათვალისწინებული კონცეფციის გეგმარებითი არეალის ქალაქმშენებლობითი წინადადების მიხედვით, მშენებლობის მნიშვნელოვანი ნაწილი სანაპირო ქვიშიანი დიუნების (ზვინულების) არეალს მოიცავს. შესაბამისად, რეკომენდებულია, სანაპირო დიუნების (ზვინულების) მნიშვნელობა მხოლოდ მასზე განვითარებული ეკოსისტემების სერვისული ფუნქციით არ შემოისაზღვროს და მათ გეომორფოლოგიურ-გეოეკოლოგიურ მნიშვნელობას გაესვას ხაზი.

- 1.4. დეტალურად იქნეს განხილული გეგმარებითი არეალის ქალაქმშენებლობითი წინადადების მიხედვით გათვალისწინებული მდ. სუფსის შენაკადის მარჯვენა ნაპირის სიახლოვეს საკაბოტაჟო-ტურისტული ნაოსნობისათვის ნავმისადგომის მოწყობისას მისი ტექნიკური პარამეტრები და მათზე ყურადღების გამახვილება, ვინაიდან ასეთი ტიპის ნაგებობებს სანაპირო ნაპირგასწვრივი დინებების გადაადგილების შეფერხება შეუძლიათ, რაც სანაპირო ზონის ზღვისპირა კიდეზე, ერთ მხრივ აბრაზიული და მეორე მხრივ აკუმულაციური პროცესების გამომწვევი მიზეზი შეიძლება გახდეს.
- 1.5. გეგმით წარმოდგენილ არეალში განსახორციელებელი ღონისძიებებიდან აღნიშნულია არამოტორიზირებული ნავებით პალიასტომის ტბისა და მდ. ფიჩორის დათვალიერების მიზნით არსებული ჰიდროქსელის რეაბილიტაცია. მნიშვნელოვანია, მითითებული იქნას, რომ არხების რეაბილიტაცია არ უნდა მოხდეს მათი დაღრმავების გზით, რადგან არხის ფსკერზე განვითარებული ტორფის ფენების აშლა, დიდი ალბათობით, წყლის დაბინძურების ფაქტორი გახდება.
- 1.6. სგშ-ის ანგარიშში მითითებული განაშენიანების გეგმით გათვალისწინებული ყოველი კონკრეტული საქმიანობის დაწყებამდე, საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენილ იქნეს ზურმუხტის ქსელზე ზემოქმედების შეფასება (GE0000006 - კოლხეთი). ამასთან, ზემოქმედების ნაწილში განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს სგშ-ის დოკუმენტში (თავი - „პოტენციური ზემოქმედება ბიომრავალფეროვნებაზე“) ჩამოთვლილ საკითხებზე. ასევე, მიზანშეწონილია, საქმიანობის განმახორციელებელმა გაითვალისწინოს, რომ წარმოდგენილი shp ფაილების მიხედვით საპროექტო ტერიტორიის მცირე ნაწილი კვეთს ფრინველთათვის მნიშვნელოვან ტერიტორიებს (IBA-GE04 და SPA 17 KOLKHETI).
- 1.7. გრიგოლეთისა და ყვავილნარის სანაპირო ზოლის განაშენიანების ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების მართვა განხორციელდეს „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად. მუნიციპალიტეტმა უზრუნველყოს, მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვება და ამ მიზნით მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სისტემის გამართული ფუნქციონირება. აგრეთვე, მუნიციპალური ნარჩენების წყაროსთან სეპარირებული შეგროვების სისტემის ეტაპობრივი დანერგვა და გამართული ფუნქციონირება, „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და „ტექნიკური რეგლამენტი - მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესი“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 1 აპრილის N159 დადგენილების მოთხოვნების შესაბამისად.

2. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიას;

3. ბრძანება ძალაში შევიდეს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;

4. გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული ბრძანება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ვებგვერდზე და მერიის საინფორმაციო დაფაზე;
5. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (ქ. თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ №6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი